

POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 33 (295)

20. augustil 1927 a.

VII. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas . . . . . Mk. 1000.—
poolaastas . . . . . " 500.—
veerandaastas . . . . . " 250.—

Siseministeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas . . . . . Mk. 800.—
poolaastas . . . . . " 400.—
veerandaastas . . . . . " 200.—

Üksik number maksab Mk. 25.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Mk. 4000.—	1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 " " 2000.—	1/8 " " 500.—
1/3 " " 1350.—	1/16 " " 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—

Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.

Addressi muutmise 30 mk.

Address kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) E. Kübarsepp, Seaduste kogu XVI köite II jagu. 2) Politseikoolidest Saksamaal. 3) Siseministeriumi vaneimaid ametnikke. 4) Konst. Tiisfeldt, Kehakasvatusest Tallinna politsei spordiringis. 5) Berliini politseijaoskond. 6) Küsimusi ja kostmisi. 7) Kuulutusi.

Seaduste kogu XVI köite II jagu.

(Kroonu vastuvaidlemata sissenõudmiste seadustik.)

E. Kübarsepp, siseministri abi.

(Järg.)

Järgmised vallasvara üleskirjutamisse puutuvad seadustiku §§ 53—55, 58—59, 78—88, 103—109, 114—115, 118—121, 124 vastavad ts. kp. s. §§-dele 970, 973, 980—999 ja 1028, kuid mõne vahega, mis kõnelevad ts. kp. seaduse §§-de kohaldamise kasuks. Seadustik määrab, et võlglastele, kes ei ela varanduse asukohas, saadetakse kutse ilmuniseks 2 nädalat enne üleskirjutamise tähtaega, kuna ts. kp. s. annab selleks ainult ühenädalise tähtaja, mis on küllaldane meie kauguste juures. Seadustik lubab üleskirjutamisest vabastada tarvilised suve- ja talveriidid (§ 121), rääkides selle juures ainult kinnisvara valdajast, kuna ts. kp. seadus (§ 973) näeb ette ka mõnede asjade vabastamist üleskirjutamisest val-

lasvara omaniku suhtes ja ka teatavat järjekorda üleskirjutamises (§ 974). Seadustikus puuduvad korraldused seks juhtumiseks, kui ruume, kus asuvad asjad, ei avata vabatahtlikult; sellel juhtumisel tuleb muidugi tarvitusele võtta ts. kp. s. § 978. Seadustiku §§, mis käsivad vastutusele võtmist võltsimiste ja muude kuritegude eest, on redigeeritud üldistes lausetes ja üleliigsed kui iseenesest mõistetavad; samuti, et varanduse valdajad ja tunnistajad võivad allakirjutamise juures märkusi teha, et neil ei ole vastulauseid. Ebamäärane on ka § 121: kui midagi on üleskirjutamise juures peidetud või kulutatud, siis nõutakse süüdlaselt kahekordselt sisse. Jääb selgusetaks, kas on mõeldud eraisikud või ametnikud.

Varanduse üleskirjutamine ja selle hindamine sünnib ts. kp. s. järele (§§ 1000—1008) ühel ja samal ajal. Üleskirjutatud asja hinna määrab nõudja või võlgnik, kui esimene ei ole ilmunud ja ainult vaialuse korral võib vastuvaidleja nõuda hindamist ekspertide abil, kandes selleks kulud (§ 1001). Eksperte määravad nõudja ja võlgnik kokkuleppel, vastasel korral või teistel põhjustel kohtupristav. Kui viimase nõudmise peale eksperdid ei ilmu, siis pöördub kohtupristav nende ülemuse poole ja kõrvalepõiklevad eksperdid võetakse vastutusele r. tr. s. § 29 järele. Vaadeldes seadustiku määrusi hindajate ja hindamise suhtes leiame, et siin (§ 145) tehakse vahet, selle järele, kas hindamist toimitakse 1) varanduse müümise otstarbel eelseisval oksjonil, 2) varanduse pantimise otstarbel eraisikute poolt lepingute sõlmimise puhul kroonuga (hanked) ja 3) esialgseks nõudmiste kindlustamiseks (näiteks, aktsiimaksude kindlustamiseks). Kõigepealt võtame vaatlusele hindamise müügi otstarbel, kuna teiste kahe eriotstarbe suhtes toimitavat hindamist käsitame lõpu poole eraldi.

Eriti vallasvara hindamist selle müügi otstarbel puudutavad ainult 5 paragrahvi kolmandast peatükist (159—162), millede sisu on lühike: vallasvarad, nagu toiduained, kaubad jne. hinnatakse ainete keskmiste ametliikkude või turuhindade järele; kui on kaubaarved, siis nende järele; metallid: kuld, plaatina, hõbe ja vask kangides või asjades kaalu ja proovi järele; koduloomad südametunnistuse järele; mööbel, riided ja teised asjad, mis juba tarvitusel olnud, samuti ka asjad, kui nende kohta ei ole saada-val keskmisi ametlikke hindu, hinnatakse hea südametunnistuse järele nende poolt, kellele on ülesandeks tehtud hindamise toimus.

Sama peatüki esimese osa järele, milles räägitakse isikutest, kes hindamist toimivad (§§ 128—143), tuleb hindamiseks kutsuda isikuid, kellel on teadmisi varanduste suhtes, kas oma kaubanduslise tegevuse või varanduste omandamise tõttu, amettegevuse või käsitöö ja kunstiharrastamise tõttu (s. o. lihtsalt asjatundjaid). Hindajateks ei või olla: 1) kõlblusetud isikud; 2) maksuõuetuks tunnist. ja 3) selle ametasutuse ametnikud, kelle nõudel toimitakse sissenõudmist (hindamist). Ekspertide määramiseks tuleb pöörduda valitsusasut. ja seisusliste asu-

tuste ning linnavalitsuste poole (§ 134). Meistrid ja teised isikud, kes määratud ajutiselt hindamise juure, annavad vande, et talitavad südametunnistuse järele; riigiteenistuses olevatelt ametnikkudelt ja hindajatelt ei ole vaja vande võtmist, kuna nad seda ametisse astumisel annud (§ 143). Sama peatüki § 132 määrab kaubalaevade hindamise mooduse (tuleb lugeda ärakaotatuks „R. T.“ nr. 77/78—1924. a. ilmunud seadusega). § 133 järele hinnatakse kunstiteosed kunstnikkude poolt või nende puudusel asjatundjate kaudu, kuna vähemaarvuliste gravüüride ja alabasterkujude hindamiseks ei ole vajadust kunstnikke kutsuda. Kallismetallidest asjade hindamiseks kutsutakse meistrid ainult siis, kui on asju arvu ja kaalu järele palju (§ 139), vastasel korral hindavad neid samad isikud, kes hindavad võlglaste muud varandust. Talupoja ja vanad kroonu puuhooned, samuti vallasvara maal hinnatakse politsei poolt kahe tunnistaja juuresolekul. Hindajaid peab olema kaks, kui aga hindamist toimivad insenerid, arhitektid, kunstnikud ja meistrid, siis on küllalt ka ühest, kelle tunnistus loetakse küllaldaseks, kui see antud politsei ja tunnistajate juuresolekul (§ 141). Kui hindamine sünnib ühel ajal asjade üleskirjutusega, siis ei kutsuta teisi tunnistajaid kui neid, kes peavad olema üleskirjutamise juures; vastasel korral ühes hindajatega, kunstnikkudega, meistritega ja teiste asjatundjatega peavad hindamise juures olema politseiametnik ja vähemalt 2 tunnistajat. Selle juure kutsutakse ka varanduse valdaja.

Oleme katsunud lühidalt, kuid täpselt edasi anda seadustiku määrusi hindamise alal ja peame tunnustama, et neis määrustes leidub hulk üksikasju, kuid siiski on nad puudulised ja selgusetud. Ülaltsiteeritud seadustiku määrustest selgub kõigepealt, et ei ole igal juhtumusel tingimata tarvilik juure kutsuda hindajaid (ja ka tunnistajaid), siis, kui varandust (ühes üleskirjutamisega) tuleb hinnata tema müügi otstarbel. Kui seadustik määrab, et asjad hinnatakse keskmiste ametliikkude või turuhindade järele, arve põhjal või südametunnistuse järele (§ 159—163), siis ei peaks ju takistusi olema, et seda võib teha ka täidesaatja politseiametnik ja hindajaid kutsuda ainult siis, kui võlgnik vaidleb vastu kallimate asjade hindamise juures, millel ei ole keskmist ametlikku ega turuhinda.

Sissenõudja politseiametnik on siin õieti kreditori (nõudja, asutuse) esitaja, kellel tal ts. kp. s. § 1001 järele on õigus hinnata üleskirjutatud asju.

Seadustiku § 129 p. 3 määrus, et hindajateks ei või olla selle ametasutuse ametnikud, kes sissesundimist nõuab, on moonutatud 1849. a. redaktsioonist, mis algtekstis kõlab „nõudjad ise“ (сам истреби). Neis mõlemas redaktsioonis väljendatud põhimõte on aga vastolus uuema seadusega (kp. s. § 1001), mille järele kõigepealt nõudja määrab üleskirjutatud asja hinna. Samuti on vastolus uuema seadusega (ts. kp. s. § 1003) nõue, et asjatundjatelt võetakse vanne. Sisuliselt on võla sissenõudmised administratiivteel ja kohtuotsuse järele samalaadilised toimingud, seepärast tulevad seadustiku määrused, mis ühesarnastel oludel ts. kp. s. määrustele vastu käivad, oma jõu kaotanuks lugeda. Teisest küljest puudub seadustikus määrus 1) asjatundjate karistamise kohta nende mitteilmumise puhul kutse järele ja 2) nendele tasumääramise kohta. Ts. kp. s. §§ 1005 ja 1006 on vastavad määrused neis asjus, missuguseid ka kahtlemata tuleb käsitada. On selge, et käies üleskirjutamise ja hindamise toimimise juures administratiiv-sissenõudmiste suhtes vastavate kp. s. §§ järele täidesaatev ametnik ei eksi vananenud seadustiku määruste vastu, vaid toimib õieti.

Seadustik räägib ka hindajate vastutusest (§§ 171 ja järgm.): varanduste hindamisel müügi otstarbel ei ole muud vastutust, kui võltsimise eest hindamises, mille juures juhatatakse n. s. § 362 juure. Hindajad ei vastuta selle eest, kui nende poolt hinnatud varandus müüdi maha alla hindamise summa. Vene senat on seletanud, et kuna hindajad selles omaduses ei ole ametnikud, ei saa nende suhtes kohaldada kohtupidamise seaduse §§ 1316—1320 kahjude nõudmise kohta lohakuse, ettevaatamatuse või viivituse tõttu.

Edasi näeb seadustik ette üleskirjutatud varanduste valitsemist ja selle müügini alalhoidmist (§§ 182, 186, 191—194). Müügiks üleskirjutatud vallasvara läheb nende asutuste (ustanovleeniye) valitsemisele (v savedovaniye), kelle peale on pandud avalik müük oksjonil, ja hoitakse alal kas nende asutuste juures või, kui asiad on vähehinnalised ja nende vedamine tülikas, seal, kus nad hindamise juures jäetud, politsei valve alla. Asutu-

sed, kelle kätte varandus läheb kuni müügini, kirjutavad varandused nõõriraamatutesse numbrite järele, mis ka asjade külge kinnitatakse. Hoiu juures tuleb tähele panna, et varandus oleks terve ja et ta ei läheks rikki enne müümist, samuti tuleb arvesse võtta kulusid, mis nõuab hoidmine. Viimased langevad üleskirjutatud varanduse peale (§ 194). Vastutus puutumatus eest lasub sellel, kelle hoiule varandus antud. Salajase müügi ja varanduste kasutamise eest hoidja poolt antakse süüdlased kohtu alla nagu varguse eest n. s. § 1659 järele ühes kõrvaletoimetatud varanduse kahekordse hinna sissenõudmisega.

Kirjeldatud hoiukorra suhtes peame kõigepealt märkima, et seadustiku määrused on puudulised ja niipalju, kui neid vastuvõetavateks võib lugeda, sisalduvad nad palju avaramates, selgemates ja uuemale ajale vastavaates kohtupidamise seaduse määrustes aresti alla pandud varanduste hoiu kohta (ts. kp. s. §§ 1009—1020), milledest ka vastuvaidlemata nõudmiste sissenõudmiste juures ei saa mööda minna. Lähemalt seadustiku määrusi analüüeerides leiame, et nad ei ole kohaldatavad ja tuleksid kõrvale heita. Nõue, et vallasvarad lähöksid selle „asutuse“ korraldusse (valitsemisele), kelle peale on pandud avalik müük oksjonil, on vananenud ja praktilikas kõrvale heidetud, kuna nüüd enam ei toimita müüki kubermangu- ega politseivalitsustes ega ole oksjonikambreid, mis kõik seadustikus ette nähtud (§§ 308,309). Ei saa ka mööda minna ts. kp. s. § 1009 ja järgm. kohaldamisest, mille järele varandus antakse määratud hoidja kätte või mahutatakse eraldi ruumidesse; hoidja määratakse nõudja ja võlgniku kokkuleppel (§ 1000), lahikuminekul kohtupristavi poolt; kuna siin nõudja on riiklik asutus, siis on toimija politseiametnik otsustaja selles küsimuses arvesse võttes hoidja isiku usaldavust, jõukust ja seda, kas ta soovib varandust hoiule võtta, missugused määrused puuduvad seadustikus. Kuna ka puuduvad asutused, kelle hoiule antakse vallasvara, ei saa nõuda varanduse sissekandmist nende nõõriraamatutesse; selle asemel antakse hoidjale muidugi ts. kp. s. § 1013 põhjal ära kiri üleskirjutamise aktist või protokollist. Puudub seadustikus ka määrus hoidja tasumäära kohta, mis oli loomulik kui hoidja oli riiklik asutus, meie aga ei pääse mööda tasumääramisest ts. kp. s. §§ 1014 ja

1015 järele sise-, raha- ja kohtuministrite poolt kinnitatud takside alusel („R. T.“ nr. 108 — 1923. a., l. 795). Seadustiku § 193 määrus karistuse kohta üleskirjutatud varanduse salajase müügi ja tarvitamise eest on vildak. Siin kvalifitseeritakse hoiuleantud varanduse müüki (kui vargust, mis on juriidiliselt vastuvõtmatu ja on seletatav seega, et seadustiku (1910 a. väljaanne) kodifitseerija mahutas temasse § 193 all 1849 aasta „poloscheniest“ §183, muutes ainult nuhtl. sead. 1845. a. väljaande § 2166 uue 1885. a. väljaande järele § 1659-ks, selle juures silmapaari vahele jättes, et uus seadusandlus oli loobunud kätteusaldatud varanduse müügi kasutamise kvalifitseerimisest „varguseks“ ja loonud uued nor-

mid kätteusaldatud varanduse raiskamise kohta, nimelt r. tr. s. § 177 j. n. . § 1681, millele järele tulebki süüdlasi vastutusele võtta, nagu seda juhatab ka ts. kp. s. §1017 kätte. Ei saa seega kahekordsest hinna sissenõudmisest juttu olla seadustiku sama § 193 järgi, vaid tuleb kohaldada ts. kp. s. § 1016, mille järele hoiule võetud asjade kasutamise eest jääb süüdlane hoiutasust ilma ja temalt nõutakse kõik kahjud sisse.

Kokkuvõttes jääb meil ainult konstateerida, et müügiks üleskirjutatud varanduse hoiu suhtes tuleb käsitada ts. kp. s. §§ 1009—1020, kõrvale heites seadustiku puudulisi, vildakuid ja vananenud norme.

(Järgneb.)

Politseikoolidest Saksamaal.

Saksamaa, eriti Preisimaa politseikoolid jagunevad kahte liiki: ühe liigi koolide ülesandeks on ametnikkude üldhariduse tõstmine, teise liigi sihiks — erihariduse andmine. Esimest ülesannet teostavad n. nim. politsei kutsekoolid („Polizeiberufsschulen“); spetsiaalhariduse andmine sünnib politseikoolides („Polizeischulen“), erialakoolides („Sonderfachschulen“), kõrgemas politseikoolis („Höhere Polizeischule“), kehakasvatuskoolis politseile („Polizeischule für Leibesübungen“) ja politseiinstituudis („Polizeiinstitut“), mis lähemal ajal alustab oma tegevust ja osaliselt on määratud puhtteaduslikele uurimistele.

Preisimaal on politsei kutsekoolid kutsitud ellu igas linnas, kus on olemas välispolitsei valitsus. Need koolid jagunevad kolme järku ning päriskeelele tuleb lisaks veel ettevalmistamiskool, n. nim. Vorstufe, kuhu määratakse need ametnikud ja teenijad, kelle eelharidus on eriliselt väike. Esimeses järgus („Unterstufe“) on kaks klassi (U. II ja U. I), teises — kolm klassi (n. nim. „Mittelstufe“; klassid: M. III, M. II ja M. I) ja kolmandas („Oberstufe“) — kolm klassi (O. III, O. II ja O. I), sunduslik on käimine kuni M. I klassini. Kolmanda järgu klassides õppimine on vabatahtlik, kuid neile, kes püüavad kõrgematele kohtadele (VII palgaastmest alates), on see sunduslik. Need ametnikud, kes on lõpetanud keskkooli, on vabastatud kutsekoolis käimisest, ainult kodanikuteaduse ja rahva-

majanduse kursustest osavõtmise kolmanda järgu klassides on neile sunduslik. Määramine klassidesse sünnib vastava kutsekooli juhataja poolt peale väikese katse ja nimelt määratakse ametnikud, kellel puudub keskkooli lõpetamise tunnistus, kas U. II või M. III klassi. Määramine sünnib selles *politseivalitsuses*, mille käsutusse vastav ametnik on saadetud. Kursus klassides kestab aasta, õppuse vältus on 32 kuni 40 nädalat rippuvalt klassist.

Üldharidus, eriharidus ja edasijõudmine teenistuses on ühenduses üksteisega. Nimelt võib seda ametnikku, kes on eduga lõpetanud U. I klassi, määrata politsei vahtmeistriks (palgaaste 3.), kusjuures aga vastav ametnik peab seisma politseiteenistuses neli aastat. M. I klassi lõpetajaid (harilikult peale 6-aastase politseiteenistuse) lubatakse ülemvahtmeistrite-asetäitjate kursustele ja selle kursuse lõpetamisel avaneb neil võimalus saada ülemvahtmeistriteks (üldiselt peale 7-a. teenistuse). Kui keegi ametnikkudest tahab pääseda politsei ohvitseride-asetäitjate kursusele, peab tema kõigepealt lõpetama kutsekooli O. I klassi. Tuleb aga märkida, et see süsteem tegelikus elus praegu igatahes veel täielikult ei maksa, praegu on lubatud teha veel mitmesuguseid erandeid. Ametnikkude ülendamisel ei võeta arvesse ainult kutsekoolides saadud haridust, vaid teenistuse oskus ja isiklik tublidus mängivad ülendamisel ja kõrgema palga määramisel tähtsat osa.

Politsei kutsekoolide juhatajaks on suuremates linnades, s. o. suuremate politseiüksuste juures politseikooli nõunikud, kelle ülesandeks on ühtlasi järelevalve koolide tegevuse üle, väiksemate politseiüksuste juures kuulub see ülesanne politseiõpetajatele („Polizei-Oberlehrer“). Õpetajateks on elukutselised kooliõpetajad, kes politsei kutsekoolides loenguid peavad tunnitasu eest.

Iseloomustav saksa politsei kutsekoolidele, eriti aga veel preisi omadele on see lõpusiht, mida tahetakse taotleda ametnikkude õpetamisega ja kasvatamisega, iseloomustav seetõttu, et seda sihti armastatakse kriipsutada alla, kuna see meil ja mujal on enesestaruadav. Ülemriiginõunik Degenhardt preisi siseministriumist kirjutab selle sihi kohta järgmist („Das Polizeibildungswesen“). Politsei kutsekoolide ülesandeks ei saa olla ainult teadmiste edasiandmine, olles mingisugune „press“, mis teadmisi vajutab ametnikkudesse. Neil on täita kutselised kasvatuslikud ülesanded. Politseiametnik, olles korra ja õiguse kaitsja, seisab erilises vahekorras riigiga, saksa demokraatliku vabariigiga, mida tarbekorral on kohustatud kaitsma oma eluga ja mille arenemine põhiseaduse suunas ja vaimus peab olema tema isiklikuks ülesandeks. Selle riigi iseloomu peab ta põhjalikult tundma õppima, sellesse süvenema, aru saama sellest iseloomust riigi tekkimislooga ja sotsiaalse struktuuri tundmaõppimisega; peab sellesse süvenema peaga ja südamega. Minnes välja sellest vaatekohast, on seatud kokku kutsekoolide õppekava ja selles vaimus tuleb õpilasi ametnikke õpetada ja kasvatada. Politsei kutsekoolide aluspunktiks ja sihiks on saksa kultuur ja selle tähtsus riiklikus poliitilises, majanduslikus ja kultuurilises arenem., vastavalt praegusele elu-olule ja meieaja võitlusele. Polit. kutsekool on ainuke sellesarnane Saksamaal, tähendab Degenhardt, ja on ainukene, kus teadlikult sarnane siht seatakse etteotsa, sest ollakse arvamusel, et see siht on igasuguse kutsehariduse tõstmise aluspandiks. Kõige selle tõttu on siis ka politsei kutsekoolide tähtsamaks õppeaineks kodaniku-teadus. Sellest kõigest saab hästi aru, kui endale ette kujutada praeguse Saksamaa sisemist elu, kus ägedalt võitlevad üksteisega kaks voolu: demokraatlik-vabariiklik ja monarhistlik (peale selle muidugi veel kommunistlik), kuid see enam meid ei huvita ja asjasse ei puutu.

Kõige selle kõrval on aga politsei kutsekoolidel täita praktilisi ülesandeid, s. o. tuleb kõigepealt kasvatada ja arendada ametnikkudes neid võimeid, mis tähtsad politseiteenistuses. Seetõttu pannakse rõhku ainetele, mis aitavad arendada selget mõtlemisviisi, teravat tähelepanemist, ja saksa keelele, nii et iga ametnik suudaks nii kõnes kui kirjas selgelt ja lühidalt väljendada seda, mis vaja. Politsei kutsekoolid peavad selle kõrval võimalikult täiendama ametnikkude teadmisi puhtpolitseiliste ainete alal; seejuures on õppekavad niimoodi kokku seatud, et katsetakse ametnikkudele pakkuda neid teadmisi, mis hädatarvilised, aga mitte enam. Täiuse peale siin rõhku ei panda ja ei suudeta muidugi mõista ka panna, arvesse võttes aja nappust. Põhimõtteks on seatud nõudmine: mis ei kuulu ametniku teenistushuvidesse, ei kuulu ka õppekavasse. Kui seepärast ilukirjandusele, ajaloole jne. antakse vähe ruumi programmis, siis pühendatakse selle vastu suur osa õppeajast modern elule, inimeste sise-mise elu tundmaõppimisele, sotsiaal-nähtustele jne.

Välispolitsei ametnikkude koolitamiseks, kes teenivad mitmesugustel tehnilistel erialadel (autojuhid, telefonistid, telegrafistid jne.), on määratud — esialgu küll ainult Berliinis — tehnilised eriklassid kutsekooli juures, üldiselt vastab õppekava teise järgu klasside õppekavale (klassid nimetatakse vastavalt T. M. III, T. M. II ja T. M. I), mõned ained on jäetud välja, mõned juure võetud vastavalt nõuetele, mis seatakse üles tehnilise personali kohta välispolitseis.

Huvitav ja kahtlemata tähtis on veel üks kutsekoolide külg: neil on oma sotsiaalne tähtsus. Õppekava on niimoodi seatud kokku, et rahvakooli, s. o. algkooli lõpetaja võib peale kutsekooli vastava osa lõpetamist kergesti edasi õppida, oma teadmisi kerge vaevaga ühel ja teisel üldhariduslikul alal täiendada ja seega lõpetada keskkooli. Kutsekooli ja keskkooli programm pole küll ühesugune, on aga küll üheväärtuslik. Olgu veel tähendatud, et politseiametnikkudele, kes 12 aastat teeninud ja politseiteenistusest soovivad lahkuda, on seatud sisse erilised täiendusklassid („Abschlussklassen“), mis peavad aitama ametnikule üle minna teisele elukutsele.

Erihariduse saamine võimaldatakse politseiametnikkudele politseikoolides, san-

darmikoolides, kõrgemas politseikoolis, kehakasvatuskoolis politseile, erialakoolides ja politseinstituudis.

Politseikoolid („Polizeischulen“) on järgmistes linnades: Frankenstein i. Schl. (Sileesia jaoks), Sensburg (Ida-Preisimaa jaoks), Treptow R/ä. (Põnnmerti jaoks), Kiil (Schleswig-Holsteini jaoks), Bonn (Rheinimaa jaoks), Münster i. W. (Westfaaleni jaoks), Hildesheim (Hannoveri jaoks), Hann.-Münden (Hessen-Nassau jaoks), Burg b. Magdeburg (Sakseni jaoks), Brandenburg a. H. (Brandenburgi jaoks). Tähendatud koolid asuvad seega kõik Preisimaal, teistes saksa osariikides on kord umbes samasugune, igatahes on preisi kord saanud eeskujuliseks. Tähendatud koolide ülesandeks on politseikandidaatide kasvatamine ja õpetamine, politseivahtmeistrite teadmiste täiendamine enne nende ülemdamist politsei-ülemvahtmeistriteks ja politsei-meistriteks. Mõnedes koolides on nähtud ette erilised kursused kommunaalpolitsei ametnikkudele ja piiripolitsei ametnikkudele (kriminaal-assistentidele). Kursus politseikandidaatidele kestab aasta, kuna teised kursused, mille sihiks on vanade ametnikkude teadmiste täiendamine ja värskendamine (n. nim. „Fortbildungslehrgänge“), kestavad kõigest kaks kuni neli kuud. Politseikoolide juhatajateks on kõrgemad politsei-ohvitserid (politsei-majorid, politsei-oberstvahtmeistrid ja politsei-oberstid). Õpetajateks on samuti politseiohvitserid politsei-ülemleitnandi ja kõrgemates astetes. Peale selle tegutsevad igas koolis veel politsei-vahtmeistrid, kes moodustavad koolide alalise kaadri; nemad on abiks õppustel, nende ülesannete hulka kuulub ka kantseleitööde tegemine. Kooli majandus- ja rahandusasju ajab iseseisvalt eriosakond („Verwaltungsamt“), mille eesotsas seisab politseinõunik, politsei-üleminspektor või politsei-inspektor, kes ei allu kooli juhatajale. Samasugune kord on pandud maksma ka kõrgemas politseikoolis ja kehakasvatuskoolis politseile. Loenguid tervishoiu üle peavad politseiarstid, kelle ülesandesse kuulub ka kasvandikkude ja personaali ravitsemine haiguse korral. Viimase ülesande täitmiseks on arstil abiks igas koolis eriline sanitaar-personaal. Politseikoolid alluvad samuti nagu ka sandarmikoolid vastavale ülempresidendile. Teised politsei õppeasutused alluvad selle vastu otsekohe siseministeriumile, erialakoolid (tehnik ja lii-

kumise politseikool — „Polizeischule für Technik und Verkehr“, sanitaarkool — „Sanitätsfachschule“, rautamiskool — „Fachschule für Hufbeschlag“) ajutiselt veel Berliini politseipresidendile.

Peaalad, mis võetakse läbi politseikoolides, on: kehakasvatus, laskeasjandus, seadustega tutvunemine ja politseiline praksis. Kehakasvatuse ülesandeks on anda politseiametnikkudele n. öelda üldharidust spordi ja gümnaastika alal, sest saksamaal pannakse viimasel ajal erilist rõhku just kehakasvatusele, minnes välja seisukohalt, et hästi suudab täita omi ülesandeid ainult terve tugev, osav ja virk politseinik, vaatekoht, mis õnneks ka meil hakkab ikka enam läbi lööma, otsustades viimaste aastate tegevuse järgi spordi alal, kus politseinikud ei seisa viimasel kohal. Tingitud on see meil, nagu mujalgi, politsei raskest ja hädadohtlikust teenistusest, mis nõuab palju füüsilist jõudu ja alati „täit meest“, samuti muidugi ka koosseisude kitsikusest, mis paneb allesjäänud ametnikkudele õige palju tööd: see on sama nähtus, mis tuleb ilmsiks nii meil kui ka Saksamaal, Inglismaal (kus juba tänu inglase üldisele spordiharrastaja iseloomule jammugi tähelepanu pööratud politsei spordile), Itaalias, Rootsis. Austrias jne.

Kehakasvatusele antakse politseikoolides Saksamaal eriline tähtsus ka veel seetõttu, et tema kasvatavalt mõjub üldse ametnikule. Saksa politseikoolid kuuluvad nende väheste saksa asutuste, eriti koolide hulka, kus igapäevases töökavas seisab võimlemine. Kehakasvatust juhivad politseikoolides politseiohvitserid, kes on lõpetanud silmapaistva eduga kehakasvatuskooli politseile. Nendele on abiks politseivahtmeistrid, kes samuti on hästi lõpetanud kehakasvatuskooli. Võib öelda, et saksa politsei praegu spordi mõttes seisab, võib olla, esimesel kohal maailmas, igatahes on ta parimaid. Ja edasi, mis väga tähtis spordi arenemisele politseiperes: seltskond on hakanud viimaste aastate jooksul tundma elavat huvi politsei spordi vastu, mis väljendub kõigepealt selles, et publiku osavõtt on väga elav politsei spordivõistlustest. Suur Berliini „Sportpalast“ on näiteks, puupüsti täis politsei spordivõistluste päevil, mis osalt muidugi ka sellega seletatav, et politsei ridades leidub kaunike hulk väga häid ja isegi kuulsaid sportlasi. Saksa politseiametnikud ise aga seletavad po-

litsei spordi edu eestkätt sellega, et politseikoolid panevad tubli aluse edaspidisele arenemisele kehakasvatuse mõttes, et seal osatakse teha kõva tööd ja äratada kõikide huvi spordi vastu. Kahtlemata on suured teened sellel alal ka kehakasvatuskoolil politseile, kus välja töötati hea meetod õpetamiseks kehakasvatuse alal politseikoolides ja kus igaviisi püütakse spordiliikumist saksa politseis edendada.

Kehakasvatusega seisab lähedas ühenduses laskeasjandus eriti ja laskeriistade käsitamise õpetus üldse. Viimase sihiks on muidugi õpetada politseinikke ümber käima nende laskeriistadega, mis saksa politseis tarvitusel (eriti püstolid, kuulipildujad ja käsigranaadid). Siin pannakse rõhku kahele küljele: ühelt poolt õpetatakse kasvandikke üksikult ümber käima vastavate laskeriistadega, teiselt poolt aga antakse õpetust, kuidas sõjariistu tarvitada kui politsei astub tegevusse suurema üksusena (näit. mässu puhul). Need ametnikud, kes tulnud kooli teadmiste täiendamiseks, saavad harilikult peale kursuse lõpetamist ülenduse, nii et neile kujuneb sarnane õppus tegelikult õppuseks alljuhtidele. Möistagi on politseiline õppus tähendatud alal sootu teine kui sõjaväeline õppus, sest ülesanded on hoopis isesugused ja olukord, milles tuleb tegutseda hädakorral, on hoopis isesugune. Senini ei ole saksa politseikoolid veel leidnud kindlat ja ühist meetodit õpetamiseks kõnesoleval alal: otse silmatorkav on meetodi vahe kehakasvatuse ja laskeriistade asjanduse vahel.

Raskemaid alasid politseikoolides on nii hästi õpetajatele kui ka õppivatele seadustega tutvunemise ala. On olemas lugematu hulk seadusi ja määrusi (eriti muidugi viimaseid), mis ammugi iganevad, kuid mis teoreetiliselt veel jõus. Samuti on hulk seadusi ja määrusi, mille ainult õige kõrvaline tähtsus politseile. Kui juba meil kipub mõnikord raskeks minema meeles pidada, kas ühe või teise küsimuse lahendamiseks on antud määrus, kas üks või teine vene seaduse paragrahv on muudetud, kui meil annab tööd „R. Teatajate“ lehitsemine, siis on arusaadav, et need raskused on Saksamaal hoopis suuremad ja lähevad sõna tõsiselt mõttes üle jõu. Seepärast on õpetajate töö sellel alal eriti raske, sest tuleb meetodiliselt kõik ette kanda, nii et kasvandik oleks teadlik ja ei unustaks siiski seaduste, määruste, ettekirjutuste ja ringkir-

jade virnas tähtsaid seadusi ja määrusi. Õpetajaid sel alal valmistatakse erilisel ette pedagoogilistel ja psühholoogilistel kursustel.

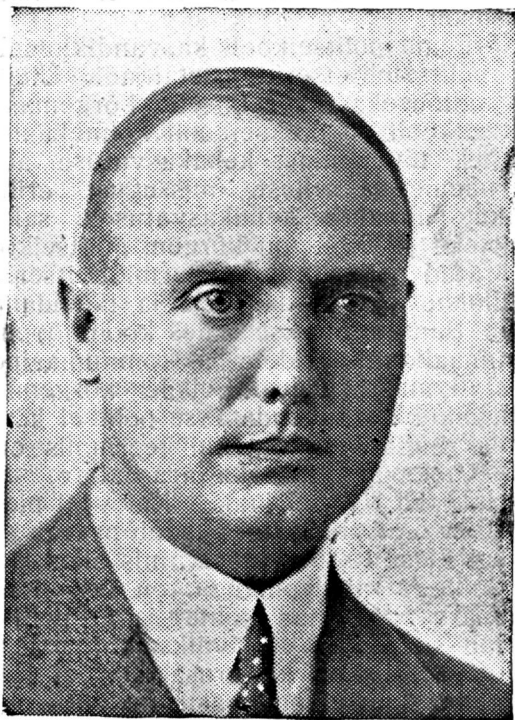
Kõrgema politseikooli kasvandikkudeks on politseiohvitseride-asetäitjad. Üheks eeltingimuseks pääsemisele kõrgemasse politseikooli on politseikooli kolmekuulise kursuse lõpetamine kehakasvatuse alal. Nii näeme ka sellest, missugust erilist rõhku pannakse kehakasvatusele saksa politseis. Üldiselt on kõrgem politseikool määratud politsei- ja sandarmiohvitseride teadmiste värskendamisele ja täiendamisele. Samuti antakse selles koolis õppust kriminaalkomissaridele ja kommunaalpolitsei komissaridele. Sellele kõrgemale politseikoolile pühendatakse politsei juhtivates ringides ja siseministeeriumis erilist tähelepanu, mis ka arusaadav, sest siit tulevad politsei juhid. Kui veel pida silmas, et sakslastel puudub praegu sõjavägi (sest 100.000 meest, mis alles jäeti Versailles'i rahulepinguga, on ikkagi tühine arv Saksamaa kohta) ja et politsei asetab suuremal või väiksemal määral sõjaväge, siis on ka arusaadav, et huvi kõrgema politseikooli vastu on väga elav kõikides ringides.

Et astuda välispolitsei tehnilistesse osadesse või sandarmite hulka, selleks nõutakse, et kandidaat peab mõni aeg teenima välispolitseis, teiste sõnadega neisse eriosadesse võetakse uusi jõude ainult välispolitseist. Sellest ripub siis ka ära, et erialakoolide ja sandarmikoolide (Wohlhaus, Einbeckis ja käesolevast aastast saadik ka Allensteinis) õppekava on täitsa eriline; siin võetakse enamalt jaolt ainult läbi ained, mis otsekohehes ühenduses vastava teenistuse erialaga. Ka neis koolides korraldatakse erikursusi neile, kes on kauemat aega teeninud ja tahavad edasi jõuda ning ülendust ja palgakõrgendust saada.

Politseikoolid on Saksamaal rakendatud uue idee teenistusse: politsei ei saa olla demokraatlikus riigis enam riigi võimuidee väljenduseks (nagu see oli keiserlikus Saksa riigis), igatahes mitte peaaegu üldiselt, vaid võib olla kõigepealt sotsiaalse tahtmise funktsiooniks. Seda mõtet propageeritakse Saksamaal laialt, seda armastatakse kriipsutada alla. Sarnane allakriipsutamine aga on tingitud, nagu juba eespool öeldud, Saksamaa sisemisest olukorrast, sisemisest hõõrumisest ja võitlustest.

Siseministeeriumi vaneimaid ametnikke.

14. augustil pühitses politsei üldsekretär K. Lepp oma 10-aastast riigiteenistusse astumise juubelit.

Konstantin Lepp sündis 30. okt. 1889. a. Harjumaal, Kohilas, talupidaja pojana. 1912.—1916. a. töötas „Tallinna Teataja“ juures. Mitu aastat oli tegev Eestimaa rahvahariduse seltsi kirjanduse haruselt-

sis, 1916.—1917. a. Ülevenemaalise linnadeliidu Tallinna komitee sekretär.

Kui 1917. a. valiti maanõukogu poolt esimene Eesti maavalitsus, siis kutsuti K. Lepp maavalitsuse teenistusse. Ta oli esimene ametnik, kes selle kõrgema Eesti valitsuse aparaadi teenistusse astus 1. augustil (v. k.) 1917. a.

Enamlaste valitsuse ajal töötas K. Lepp põranda all edasi. 24. veebruaril 1918. a. iseseisvuse väljakulutamise jätkas oma teenistust Ajutise valitsuse käsutuses, missugune teenistus oli okupatsiooni ajal jällegi põrandaalune.

Okupatsiooni langemise järele arvati K. Lepp siseministeeriumi juure.

K. Lepp on ka esimene ametnik siseministeeriumis ja koos praeguse riigikogu kantselei juhataja A. Lindemaniiga esimene ametnik Eestis. Okupatsiooni langemisest kuni 1919. a. kevadeni oli end. administratiivvasjade peavalitsuse sekretär, passiosakonna juhataja ja siseministeeriumi esitaja kaitseliidu vastuvõtmise komisjonis. Viimases valiti ta abiesimeheks. Hiljem oli K. Lepp sekretreeritud trükikodade valitsuse juhataja liihikest aega administratiivvasjade peavalitsuse juhataja kohusetäitja, 1920.—1923. a. rekvireerimise ja sõjakahjude hindamise peakomisjoni esimees. 16. oktoobril 1923. a. nimetati politsei peavalitsuse ülema abiks. Kui 1924. a. suvel politseid ühendati, nimetati K. Lepp välispolitsei osakonna ülemaks ja politseiasutuste ümberkujundamisel 1. jaanuarist 1926. a. politsei üldsekretäriks.

Kehakasvatusest Tallinna politsei spordiringis.

Konst. Tiisfeldt.

Maadvõtva kehakasvatuse levimisega kaitseväes ja kaitseliidus on ka meie politsei spordiliikumine Eestis hoogu võtnud käesoleval hooajal. 12. juulil s. a. ellukutsutud kehakasvatuseorganisatsioonide liidu tähtsamaist ülesannetest on luua seni puudunud üleriiklikku sidet politseisportlaste vahel, õhutada ja aidata kaasa uute spordiorganisatsioonide tekkimisele. Loeteldud ülesannete esialgseks teostamiseks korraldab liit 26.—28. aug. Tallinnas politseisportlaste esimese suurkohtamise.

Enesestmõistetav on, et kohapealsetes organisatsioonides ligi kaks kuud kestnud elav ettevalmistus üleriiklikkudele esi-

võistlustele tootab parimaid tulemusi.

Kahtlemata on pealinna spordiring sammunud seni meie politsei spordi liikumise eesrinnas ja tahab eelolevail esivõistlusil läbi lüüa. Ettevalmistus algas maikuu keskpaigas; peale kevadiste murdmaajooksude ja teatejooksude ümber linna tuli asuda süstemaatilisele platsitreeningule. Suvehooajaks üüris spordiring kolmekordseks tarvitamiseks nädalas E. S. S. „Kalevi“ spordivälja, kus alustati kergetõustiku harjutusi algajatele.

4-dal juulil korraldati samal väljal „Kalevi“ algatusel ühekuulised kergetõustiku kursused algajatele, millest võt-

äs osa 28 politseisportlast, kuna kursuse maksu võttis spordiring oma kanda. Võeti läbi kaaks korda nädalas kõik kergejõustiku harud nii teoreetiliselt kui praktiliselt; tagajärjeks oli, et endise tuima harjutuse järele iga kursuslane asus huvikohaselt spetsialiseeruma. Politseikooli juures korraldatavatest politsei kehakasvatuseinstruktorite täiendus- ja kordamiskursustest 4.—18. juulini võtsid osa Tallinna-Harju prefektuuri konstaablid Teearu, Tiisfeldt, v. kordnik Villo, kelle ülesandeks jääb edaspidi edendada kehakasvatust ja korraldada harjutusi ringi liikmetele.

21. juulil algasid spordiringi korraldusel Pirital „Kalevi“ ujumisbasseinis ujumiskursused mitteujulaile politseiametnikele, millest osavõtt tehti sunduslikuks sadama jaosk. kordnikele. Kursusi juhatas konstaabel Tiisfeldt. Ujumisstiilidest võetakse läbi rinnuli- ja seliliuumine ja algmõisted crawl'ist, peale selle uppaja päästmisel tarvitavad transportvõtted ning esimese abi korraldamine uppunule. Osavõtjate arv ujumiskursusist ulatub 14-ni.

8. ja 10. augustil korraldati üleriiklikkude esivõistluste eelvõistlusteks Tallinna-Harju prefektuuri omavahelisi kergejõustiku võistlusi, millest osavõtt oli vaba kõigile Tallinna-Harju prefektuuris teenivaile ametnikele ja politseikoolile. Võistlused kujunesid 25 osavõtja juures üksikute saavutuste poolest väga rahuldavateks, kus nii mõnelgi alal trumbati kohaliku garnisoni esivõistluste tagajärjed kaugelt üle. Valusalt andis tunda asjaolu, et meil senini võistlejad pole jaotatud klassidesse, mille tõttu algajail vanade veteraanidega on võimatu konkurents ja suretab isu kaasvõistlemiseks. Konkurents oli kõva 100, 400 meetri jook-

sus, kaugushüppes ja granaadiheites, andes häid tulemusi. Uutest juuretunud noorsportlastest üllatasid: Säär, Laupmann ja Läll.

Võistlused, mis kahe päeva kestel kokku 2½ tunni jooksul n. ö. amerikaliku kiirusega viidi läbi, kujunesid tehniliste tagajärgede poolest järgmisteks:

100 m.: 1) konst. Tiisfeldt 11,7, 2) abikom. Tann 1 m. taga, 3) konst. Pupart 3 m. taga, 4) v. kordn. Villo. 400 m. 1) konst. Tiisfeldt 53,2, 2) abikom. Tann 54,5, 3) v. kordn. Villo 55,2. 4) konst. Laupmann 59,7. 1500 m.: 1) konst. Tiisfeldt 4:26,7, 2) kordn. Ertis 4:31,0. 3) abikom. Tann 4:48,7. 5000 m.: 1) kordn. Ertis 17:10,5, 2) kordn. Läll 18:56,0. 3) kordn. Starkopf 19:06,0. 3000 m. kõik rakmetes: 1) kordn. Säär 18:12,6. 2) kordn. Luks 20:42,5. Kuultõuge: 1) v. kordn. Neumann 12:74 m., 2) allkordn. Oissar 10:95, 3) konst. Pupart 10:87. Ketas: 1) v. kordn. Neumann 35:32 m., 2) konst. Pupart 30:84, 3) allkordn. Oissar 30:74. Granaat (varrega): 1) konst. Lehova 57:07 m., 2) v. kordn. Neumann 54:85, 3) allkordn. Oissar 53:30. Kaugus hooa: 1) konst. Pupart 6:08, 2) konst. Steinberg 5:76, 3) v. kordn. Villo 5:75. Kõrgus hooa: 1) konst. Steinberg 160 tsm. 2) v. kordn. Villo 155, 3) konst. Pupart 150. Kolmik hooa: 1) konst. Pupart 12:58, 2) konst. Steinberg 12:03, 3) v. kordn. Neumann 11:99. 4×100 teatejooks: A meeskond (Tann, Pupart, Villo, Tiisfeldt) 47,2, B meeskond (Horn, Klaup, Läll, Laupmann) 52,4. A meesk. andis B meeskonnale 12 mtr. ette). 4×400 teatejooks: A meeskond (Tann, Pupart, Villo, Tiisfeldt) 3:42,6. B meesk. (Laupmann, Klaup, Horn, Säär) 3:55,5 (A meesk. andis B meesk. 50 mtr. ette).

Teatejooksude A meesk. vasakult paremale vaadates: Tann, Pupart, Villo, Tiisfeldt.

Berliini politseijaoskond.

Berliinis läinud aasta sügisel ärapeetud politseinäitusel äratas külaliste huvi muuseas ka „Berliini politseijaoskond“, s. o. eeskujuline suurlinna politseijaoskonna sissesead. Publikule ja väliskülastele avanes võimalus näha, missugused ruumid on ehk vähemalt peavad olema suurema jaoskonna kasutada, missugused ametnikud töötavad ühel või teisel erialal, kuidas töötatakse, millal võetakse vastu võõraid ja mis osakonnas aetakse: passi asju, ametnikkude elukinnituse asju, rüügete panemise asju, surmatunnistuse andmise asju, autojuhtidelt tunnistuste äravõtmise asju, kriminaal-asju, vangide asju, varanduste aresti alla panemise asju, tööraamatute väljaandmise asju, kerjaste ja hulkurite asju, teatrisse puutuvaid asju, tänavkauplajate asju, tantsukursuste järelevalve asju, restoraanidesse puutuvaid asju jne. Juba see ülevaade näitas, et politseijaoskonna ülesanded Berliinis on õige laialdased ja et seal aetakse kohapeal asju, mis teistes riikides kuuluvad maksva korra järgi keskasutuste kompetentsi. Muidugi ei vastanud näitusel „politseijaoskonna“ ruumid ja sissesead tegelikule elule; osalt ei võidud anda näituse juhataja poolt jaoskonna tarvis küllalt ruumi ja osalt polnud võimalik, nagu seletasid külaliste juhid näitusel, rahapuudusel panna nii palju välja, et oleks saanud igapidi eeskujuline „Berliini politseijaoskond“. Kuid väljapanijate sihiks oli lõpuks ainult anda ettekujutust sellest, kuidas töötatakse välis- ja ka kriminaalpolitsei kantseleides, kuidas peab sündima see töö niihästi publiku kui ka ametnikkude eneste huvides, kes ju saavad mööda suurema osa tööpäevast jaoskonnas. Iga toa seinale oli näitusel asetatud plakat, millest oli näha toa tööiseloome.

Allpool püüame anda lühikese ülevaate sellest, mis tehakse Berliini politseijaoskonnades; kõige paremini saab anda ülevaate, käsitades üksikute ametnikkude või ametnikkude gruppide tööd. Alljärgnevalt näeme, et politseijaoskonna ametnikkudelt nõutakse väga palju ja, kirjeldades kantselei tööd, selgitame ühtlasi üldse välispolitsei tööd jaoskonnades. Berliini politseijaoskonnas on töö õige suur seetõttu, et on katsutud nii palju tööd kui võimalik panna kohapealsetele asutustele, kus tuntakse paremini kui kusa-

likke olusid ja kohalikku elu, mis pärast ka kohapeal kergemini saab otsustada igapäevase kodaniku elusse puutuvaid küsimusi — kergemini ja kahtlemata õiglasemalt. Detsentralisatsioon hõlbustab keskikohtade tööd ja lubab viimastele täita neid ülesandeid, milleks nad on määratud — juhtida aparati, kusjuures ülevaade ei kao kribu-krabu töö puudumise tõttu.

Jaoskonda juhivad n. nim. „Reviervorsteher“, juhataja, kellele alluvad kõik jaoskonna ametnikud ja teenijad, arvatud välja kriminaalpolitsei ametnikud ja teenijad. Juhataja on kapteni aukraadis, tema vanadus kõigub 30 ja 40 aasta vahel. Suurem osa jaoskonna juhatajaist on endised saksa sõjaväe ohvitserid, kes kuulusid 1918. aasta revolutsioonini aktiivsete ohvitseridena saksa sõjaväkke. Väike osa on pärit endisest, keisriaegsest politseist (n. nim. Schutzmannschaft'ist) ja osa — praegusest välispolitseist „Schupo'st“. Juhataja kohuseks on muuseas kord päevas nõu pidada kõikide ametnikkudega, kes jaoskonnas viibivad, ja nendega harutada tähtsamaid päevaküsimusi. Samuti tulevad neil koosolekutel harutamisele ettekirjutused ja muud korraldused, mis on tehtud politseipresidenti ja vastava politseivalitsuse poolt. Harutatakse neid korraldusi muidugi selles mõttes, kuidas neid kõige kergemini ellu viia või nende järele käia, ühtlasi on see harutamine ka korraldustega tutvunemine. Peale koosoleku lõpu peab jaoskonna juhataja viibima oma kabinetis kuni kella 11-ni võõraste vastuvõtmiseks. Juhataja on vastutav terve jaoskonna töö eest. Tema ei ole seotud mingisuguste eriliste töötundidega, arvatud välja hommikused koosolekud ja võõraste vastuvõtmised. Kuid selle vastu peab juhataja alati olema kättesaadaval: nii päeval kui ööl, nii töö- kui puhkepäevadel peab ta kätte saama. Teiste sõnadega ei ole jaoskonna juhataja kunagi vaba: selle eest aga on temal nädalas 24 tundi täitsa vaba aega. Ükski kiri ei tohi juhataja allkirjata jaoskonnast välja minna. Sarnase töö ja korra juures on enesestmõistetav, et juhataja peab olema hea tervisega inimene, eriti heade närvidega — iseäranis kui arvesse võtta, et administratiivsed jaoskonna ülesanded kasvavad iga päevaga ja et poliitiliste organisatsioonide meelevaldused, rongi-

käigud jne. arvuliselt samuti suurenevad. Suured on nõudmised mitte ainult tema tervise, vaid ka tema teadmiste suhtes, sest kui juhataja peab temal selge olema, mis sünnib tema kantseleis, viimasel aga on täita, nagu allpool näeme, õige rohked ja mitmekesised ülesanded. Arvatud välja need jaoskonna juhatajad, kes on pärit keisriaegsest Berliini Schutzmannschaft'ist, peavad kõik juhatajad — et seista oma ülesannete kõrgusel — läbi tegema Eiche kõrgema politseikooli. Peale selle saadetakse neid veel politseipresiidiumi käsutusse, kus nad põhjalikult peavad tutvunema kantselei tööga. Ühtlasi tuleb juhatajatel käia kursustel, mis on määratud ümberkäimise õpetamisele laskeriistadega, ning osa võtta sporditegevusest; vähemalt üks tund nädalas on juhatajad kohustatud spordiõppustest võtma osa. Nagu jutusab Berliini välispolitsei („Schupo“) komandör, politseioberst Heimannsberg „Die Polizei's“ ilmunud artiklis „Das Polizeirevier“ on jaoskondade juhatajate vaimline ja füüsiline töö nii suur, et paljudel kohtadel tuli anda neile pikem puhkus tervise parandamiseks.

Teistes saksa linnades, niihästi Preisimaal kui ka teistes osariikides, on politseijaoskondade juhatajate ülesanded veelgi suuremad kui Berliinis, sest minnakse välja, nagu juba eelpool tähendatud, sellest õigest põhimõttest, et jaoskond peab olema presiidiumi kohaline esitaja, peab lahendama võimalikult kõik küsimused, mis puutuvad kodanikkude julgeolekusse, töösse ja üldse igapäevasesse elusse, sest sarnane kord seisab elanikkude huvides. Selle vastu aga on teistes saksa linnades politseijaoskond enam-vähem vabastatud niisuguste ülesannete täitmisest, mis oma iseloomult ei kuulu sugugi jaoskonna töösse, millel pole mingit ühendust mundrikandja politseiga ja mida võivad ja peavad täitma kõrgepealt presiidiumi ametnikud või mõni teine riigiasutus.

Teine jaoskonna kõrgem ametnik on politseiohvitser. Tema on juhataja abiks ja on määratud jaoskonda harilikult selleks, et praktiliselt tundma õppida jaoskonna juhataja ja üldse jaoskonna tööd, nii et temast saaks iseseisev jaoskonna juhataja. Politseiohvitser leidub Berliinis aga ainult suuremates jaoskondades, tema seisab harilikult politsei-ülemlitnandi auastmes. Politseiohvitseri eriülesandeks on järelevalve ametnikkude üle,

peaasjalikult välisametnikkude üle, ja juurdluste toimetamine distsiplinaarasjus.

Taoskonna kantselei juhatajaks on politsei-obermeister, kes on ette nähtud iga Berliini politseijaoskonna koosseisus ja kes harilikult täidab juhataja abilise kohuseid. Tema töötundideks on: hommiku kella 8 kuni kella 3 või kella 8—12 ja kella 3—6. Tema vaatab läbi sissetulnud posti, jaotab sissetulnud kirjad ametnikkude vahel alluvuse järgi ära, teeb vastavad kanded selleks ettenähtud raamatutesse. Obermeister vastutab ametnikkude tööjaotuse eest, toimetab juurdlusi — arvatud välja need, mis kuuluvad kriminaalpolitsei kompetentsi — annab öiendusi ja teeb ettekandeid, arvatud välja ettekanded, mis kuuluvad möllimisosakonda. Tema koht on vastutusrikas, mis pärast sellele kohale määratakse isikud peale hoolsa valiku, sest ametnikul, kes asub sel kohal, peavad olema laialdased politseilised teadmised, temal peavad olema ka praktilised kogemused. Sellega on siis ka seletetav, et obermeisteri kohtadel on praegu erandita vana keisriaegse Schutzmannschaft'i ametnikud, kes teenisid n. nim. büroovahtmeisteri kohtadel.

Politsei-obermeisteri asetäitjaks on haiguse puhkuse jne. korral eriline politseimeister. Harilikult on jaoskonnas kaks politseimeistrit. Obermeisteri asetäitja ülesanne on kõrgepealt jaoskonna kantselei juhtimine, kuid peale selle täidab tema ühes teise meistriga harilikke ülesandeid, mis seisavad peaasjaliselt postide ja saldade kontrollimises ja erilisel raskete ülesannete täitmisel, kus nõutakse erapooletut ja kogenenud ametnikku. Sarnaste ülesannete hulka arvatakse Berliini politseis, näiteks, lubade andmisele eelkäivate uurimiste, vaatluste jne. toimimine, mis käivad uute restoraanide ja muude joogikohtade, teatrite, kabareede jne. avamise kohta. Samuti on politseimeistrite kohuseks ehituste ja tööstusliste ettevõtete kontrollimine.

Suurimaks jaoskonna osaks Berliinis on vist küll möllimisosakond, n. nim. Meldestelle. Seal töötavad vastavalt jaoskonna suurusele neli kuni kuus ametnikku; töötunnid on äripäevadel kella 8 kuni kella 6 ja pühapäevadel kella 9 kuni kella 11 enne lõunat. Möllimisosakonnal on täita kaks ülesannet: möllimine ja passide andmine. Puhtmöllimise osa ülesandeks on: 1) sise- ja välismaalaste sisse- ja väljakirjutamine, 2) võõrastemajadesse

tulnud isikute sissekirjutamine, 3) elanikkude kartoteegi pidamine, 4) aadressbüroo ülesannete täitmine, 5) tunnistuste andmine asutustele (maksuametitele, perekonnaseisu ametnikkudele, töötajate töölise eest hoolitsemise ametile), et üks või teine isik elab teataval tänaval ja majas, 6) kirjavahetuse pidamine otsimistoimkondadega isikute kohta, kes on väljaspoolt Berliini asunud elama, 7) tarviliste teadete andmine ja uurimiste toimimine keskaadressbüroole. Passiametnikkude ülesandeks on: I (oma kodanikkude suhtes): 1) uute passide väljaandmine ja vanade pikendamine, 2) tunnistuste andmine reisimiseks okupeeritud maa-aladele, 3) reisitunnistuste andmine lastele alla 15 a.; II (välismaalaste suhtes): 1) teadete andmine välismaalaste toimkonnale, 2) viisumite ja peatuslubade pikendamiste palvete vastuvõtmine välismaalaste toimkonna jaoks, 3) invaliidide elukinnituse puutuvate asjade ajamine (a. kviitungite ümbervahetamine ja uute andmine, b. uute palvete vastuvõtmine, kirjavahetuse pidamine nende kohta vastavate osariikide elukinnitusseltsidega ja palujatega), 4) ametnikkude elukinnituse puutuvate asjade ajamine (a. kinnituskartide väljaandmine, ümbervahetamine jne. ja b. palvete vastuvõtmine ja tarvilise kirjavahetuse pidamine), 5) surmajuhtumistesse puutuvate asjade ajamine ja nimelt: a) surma- ja matmistunnistuste andmine, b) n. nim. surnupasside väljaandmine, c) lubade andmine surnukehade ärapõletamise kohta krematoriumides, d) välismaalase surma üle teatamine vastavale keskasutusele ja välismaalase varanduse esialgne hoiulevõtmine, 6) muude ülesannete täitmine, eriliselt: a) koolikohusliste laste nimekirjade kokkuseadmise, b) nimekirjade kokkuseadmise nende laste kohta, kellele tuleb rüugeid panna, c) shöffeni-kohtunikkude nimekirjade läbitöötamine, d) statistika pidamine sisse- ja väljarändajate suhtes, e) sõjaväeliste kviitungiraamatute õigekstunnustamine, ja vastuvõtmine ning edasitoimetamine, f) ametlikkude postsaadetiste toimetamine õigele aadressaadressile, kui saadetisel leiduva aadressi järele pole võimalik seda toimetada õigetesse kättesse, g) palvete vastuvõtmine ülespidamiste tunnistuste saamiseks, h) invaliidide, vanade, haigete ja vaestelaste kviitungite kontrollimine ja õigekstunnustamine, i) tööraamatute ja -kaartide väljaandmine, k) mürkidega kauplemise

tunnistuste väljaandmine, 1) kõiksuguste väikeste eksimiste üle protokollide tegemine ja vastavalt edasisaatmine. Nagu kõigest sellest selgub, on passiametnikkudel (eriti välismaalaste osas) hulk ülesandeid, mis õieti passiandmisega väheses ühenduses.

Iga Berliini politseijaoskonna juures on eriline käsutusametnik, n. nim. Beamter z. b. V. (zur besonderen Verfügung). Tema ei kuulu mundrikandjate ametnikkude hulka. Suuremates jaoskondades on koosseisus kaks käsutusametnikku. Töötunnid on kella 8 kuni kella 3, need on aga n. nim. harilikud töötunnid, kuna neil ametnikkudel tuleb alati valmis olla eriliste ülesannete täitmiseks. Käsutusametnikkude üldülesannete hulka kuulub: 1) kerjaste, hulkurite, tänavkauplejate (kellel puudub igasugune luba kauplemiseks), tänavmuusika järele valvamine, 2) selle järele valvamine, et leiaksid täpset täitmist määrused politseitunni, äride kinnioleku, pühapäevade kauplemise, pühapäeva töö, laste ja tööliste kaitse jne. kohta, 3) järelevalve äride ja ettevõtete üle, kellel on luba äriajamiseks, eriti aga teatrite, restoraanide, söögi- ja joogikohtade, kabareede, paradiimajade, vahetalituskontorite jne. üle, 4) järelevalve ettevõtete üle, kes ennast teadaande korras registreerivad, s. o. tantsuõpetajad, võimlemisõpetajad, ujuõpetajad, vanakraami ostjad ja müüjad, kohamuretsemiskontorid, laenukontorid, oksjonipidajad, õlle- ja viinamüüjad väikesel arvul jne. 5) võitlus teatripiletitega sahkerdamise vastu, 6) järelevalve tänavkauplejate ja teiste sarnaste ettevõtjate üle, kellel on luba tänaval kauplemiseks, rändavate kaupmeeste tegevuse üle jne., 7) hoolekande- ja kasvatusmajadest põgenenud alaealiste ülesotsimine ja nende tagasitoimetamine tähendatud asutustesse, samuti alaealiste (alla 16 a.) toimetamise vajaduse korral hoolekandeaasutustesse, valvealuste laste heakäekäigu üle valvamine, 8) uurimiste toimepanemine ja teadete saamine, mis peab publiku huvides sündima salajaselt, nagu näiteks, passi ja peatuslubade asjus, toetusrahade andmise asjus, hoolekande, eestkostmise ja sarnastes asjus, varandusliku seisukorra kindlakstegemise asjus pärijate suhtes jne., 9) äri- ja reklaamsiltide palvete läbivaatamine ja otsustamine, 10) järgmiste maksude sissenõudmine vastuvaidlematus korras: poliitselised trahvid, koolimaks, arestimaks jne. (Lõpp järgneb.)

Küsimusi ja kostmisi.

Nr. 506. H. S. Küsimus. Kas riigiteenistuse seaduse § 34, mis avaldatud „Riigi Teataja“ Nr. 149 — 1924. a. tuleb nõnda tõlgitseda, et kalht riigiametit pidada ametnik on õigustatud saada palgalisa kuni teise ametkoha poole palga suuruses, või ripub palgalisa saamine asutuse juhataja või vabariigi valitsuse heaksvamisest ära.

Vastus: Mis puutub küsimusse sellel üldisel kujul, siis tuleb arvata riigiteenistusseaduse § 34 redaktsiooni põhjal, et palgalisa määramine oleneb vabariigi valitsusest. Mis aga puutub eriliselt Teie juhtumisse, siis puudub Teil õigus palgalisa saamiseks tolliseadustiku („R. T.“ Nr. 45/46-23. a.) § 45 alusel.

Nr. 502. Pol. am. M. M. Küsimus. Nagu koosoleku seaduses, mis avaldatud „R. T.“ Nr. 79 — 1922. a., § 6 mäeb ette, võivad koosolekute kokkukutsujateks ja koosolekute juhatuse liikmeteks olla täis-ealised kodanikud.

Kas on noorsoo ühingute ja nende osakondade (mis asutatud seaduslikus korras, nagu Ü. N. Ü. ja Sots. noorsooühend. osak.) alaealistel juhatuse liikmetel õigus koosolekuid kutsuda kokku ja avalikke koosolekuid juhatada? Missugustel alustel?

Vastus: Ei ole (koosolekute sead. § 6 — „R. T.“ Nr. 79-1922 a.).

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i.

Tunnustatakse maksvaks

„**Maria Danieli t. Nikolaevi Nanseni pass,** v. a. politsei peavalitsuselt 19. 3. 24 a. nr. 5504/8991.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

Ansman n, August Mihkli p., v. a. Rägavere vallaval.

Paun, Emmeline Jüri t., v. a. Iisaku vallaval. 5. 12. 19 a. nr. 143.

Virunurm, Johannes Jakobi p., v. a. Püssi vallaval.

Peri, Ruben Gustavi p., v. a. Jõhvi vallaval. 2. 11. 20 a. nr. 1360.

Hunt, Alviine Tõnise t., v. a. Soosaare vallaval. 19. 2. 21 a. nr. 393.

Kull, Adolf Jüri p., Adavere vallav. 23. 12. 20 a. nr. 391.

Ansman n, Adele Gustavi t., v. a. Kalvi vallaval. 22. 12. 19 a. nr. 659.

Laas, Artur Jaani p., v. a. Tallinna linna pol. 3 jsk. ülemalt 9. 8. 20 a. nr. 11885. (423)

Sakk, Ferdinand Peetri p., v. a. Tallinna linna pol. 3 jsk. ülemalt 13. 12. 19 a. nr. 1404. (424)

Laur, Jakob Jaani p., v. a. Tallinna linna pol. Lasnamäe jsk. ülemalt 5. 2. 24 a. nr. 70. (425)

Hügel, Emilie Jüri t., v. a. Tallinna linna pol. 3 jsk. ülemalt 19. 12. 19 a. nr. 5211. (427)

Kiil, Eduard Jaani p., v. a. Tallinna linna pol. 3 jsk. ülemalt 23. 1. 20 a. nr. 7608. (428)

Klemmer, Johannes Karli p., Tallinna linna pol. Lasnamäe jsk. ülem. 29. 2. 24 a. nr. 101. (429)

Ave sson, Helmar Johannese p., v. a. Kehtna vallav. 9. 8. 24 a. nr. 61. (432)

Kibovits, Johannes Johani p., v. a. Tallinna linna pol. Lasnamäe jsk. ülemalt 23. 6. 27 a. (434)

Prink, Villem, v. a. Tallinna linna pol. 1 jsk. ülemalt 28. 2. 20 a. nr. 13852. (2754)

Veber, Hilda, v. a. Tallinna linna pol. 2 jsk. ülemalt 14. 3. 27 a. nr. 2333. (2756)

Vassiljev, Mihail, v. a. Tall. linna pol. 2 jsk. ülemalt 11. 3. 21 a. nr. 543. (2757)

Pähkel, Natalje, v. a. Tall. linna pol. 2 jsk. ülemalt 31. 12. 19 a. nr. 2008. (2758)

- Patzner, Richard, v. a. Tall. linna pol. 2 jsk. ülemalt 26. 5. 22 a. nr. 697. (2759)
- Lande, Vera, v. a. Tallinna linna pol. 2 jsk. ülemalt 22. 5. 26 a. nr. 119. (2760)
- Aleksandrov, Olümpiada, v. a. Tall. linna pol. 2 jsk. ülemalt 17. 5. 20 a. nr. 9466. (2761)
- Pertmann, Klara, v. a. Tallinna linna pol. 6 jsk. ülemalt 1925 a. (2762)
- Blauberg, Rudolf, v. a. Tallinna linna pol. 2 jsk. ülemalt 14. 3. 24 a. nr. 402. (2763)
- Viederfeldt, Heinrich, v. a. Peningi vallaval. 13. 7. 23 a. nr. 92. (2764)
- Hansmann, Jakob, v. a. Tallinna linna pol. 2 jsk. ülemalt 19. 1. 21 a. nr. 451. (2765)
- Pütt, Agnes, v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 1920 a. nr. 1034. (2766)
- Paesüld, Johan, v. a. Haapsalu linna pol. ülemalt 3. 12. 19 a. nr. 1267. (2865)
- Leht, Natalie, v. a. Kärdla alevival. 8. 1. 24 a. nr. 3. (2867)
- Toots, Salme, v. a. Vara vallav. 1920. a. (2868)
- Länts, Karl, v. a. Tall. linna pol. 1 jsk. ülemalt 11. 6. 23 a. nr. 1078. (2869)
- Kikas, Elise, v. a. Tall. linna pol. 1 jsk. ülemalt 29. 9. 21 a. nr. 13520. (2870)
- Rei, Nadeschda, v. a. Tall. linna pol. 1 jsk. ülemalt 7. 1. 20 a. nr. 6627. (2871)
- Pragosaar, Johannes, v. a. Tall. linna pol. Sadama jsk. ülemalt 23. 7. 24 a. nr. 432. (2872)
- Tippo, Gustav, v. a. Tallinna linna pol. 1 jsk. ülemalt 19. 3. 20 a. nr. 8970. (2873)
- Reinees, Elise, v. a. Raudtee politsei ülemalt 23. 12. 19 a. nr. 3739. (2874)
- Maido, Paul, v. a. Tall. linna pol. 1 jsk. ülemalt 30. 11. 20 a. nr. 68. (2875)
- Saltberg, Bruno, v. a. Tall. linna pol. 1 jsk. ülemalt 6. 8. 26 a. nr. 1029. (2876)
- Käer, Liisa, v. a. Tall. linna pol. 2 jsk. ülemalt 11. 3. 20 a. nr. 2793. (2877)
- Arjasepp, Maria, v. a. Tallinna linna pol. 2 jsk. ülemalt 1. 2. 24 a. nr. 226. (2878)
- Kiviõli, Marta, v. a. Tallinna linna pol. 2 jsk. ülemalt 8. 1. 20 a. nr. 1041. (2879)
- Silbern, Pauline, v. a. Tallinna linna 6 jsk. ülemalt 14. 5. 21 a. nr. 9169. (3253)
- Astok, Karl, v. a. 6 jsk. politseikomissariit Tall. 19. 1. 27 a. nr. 1423/535361. (3254)
- Kreimann, Erika, v. a. Tallinna linna pol. 4 jsk. ülemalt 16. 12. 19 a. nr. 4167. (3255)
- Püps, Kleopatra, v. a. Tall. linna pol. 6 jsk. ülemalt 2. 12. 19 a. nr. 01828. (3256)
- Ang, Hilda, v. a. Saare vallaval. 2. 1. 22 a. nr. 1. (3257)
- Karuu, Johanna, v. a. Tall. linna pol. 2 jsk. ülemalt 12. 7. 23 a. nr. 115/100592. (3258)
- Vihalem, Hugo, v. a. Paide linna politsei ülemalt 20. 12. 19 a. nr. 1415. (3259)
- Jürgenson, Erika, v. a. Tall. linna pol. 6 jsk. ülemalt 1. 6. 20 a. nr. 7302. (3260)
- Böлке, Katarina, v. a. Tall. linna pol. 6 jsk. ülemalt 29. 2. 20 a. nr. 6721. (3261)
- Rubin, Rahil, v. a. Tall. linna pol. 6 jsk. ülemalt 11. 4. 23 a. nr. 442/056913. (3262)
- Jaanson, Johannes Voldemari p., v. a. Viljandi linna pol. jsk. ülemalt 5. 2. 23 a. nr. 213. (5118)
- Kivisild, Alide Tiina t., v. a. Tallinna linna pol. sadama jsk. ülemalt 25. 3. 22 a. nr. 785. (5119)
- Tammann, Artur Tõnise p., v. a. Tall. linna pol. 2 jsk. ülemalt 5. 12. 24 a. nr. 1633. (5121)
- Ivanov, Vassili Pavli p., v. a. Tallinna linna pol. sadama jsk. ülemalt 18. 11. 24 a. nr. 487. (5122)
- Liimat, Liisa, nr. 683. (5463)
- Koromnov, Antoni, nr. 6. (5463)
- Õunapu, Marie, nr. 964. (5463)
- Safonov, Maksim, nr. 248. (5463)
- Pihlak, August, nr. 672. (5463)
- Kiik, Aleksander, nr. 1390. (5463)
- Varkel, Marie. (5463)
- Pleschenkov, Aleksander, nr. 1971. (5463)
- Lind, Juuli, nr. 576. (5463)
- Mägi, Mihkel, nr. 441. (5463)
- Blauvelldt, Arnold, nr. 815. (5463)
- Mikker, August, nr. 1512. (5463)
- Lind, Joosep Jüri p., nr. 92. (5464)
- Õun, August Hendriku p., nr. 613. (5464)
- Roode, Voldemar Leena p., nr. 1096. (5464)
- Pihkva, Gustav Joosepi p., nr. 710. (5464)
- Tamm, Madis Johannese p., nr. 476. (5464)

- Paljak, Ida Mihkli t., nr. 1651. (5464)
 Tõrva, Aleksander Jaagu p., nr. 270. (5464)
 Berg, Ado Mardi p., nr. 1507. (5464)
 Puusta, Richard Augusti p., nr. 66. (5464)
 Kaiv, Anna Andri t., v. a. Lasva vallaval. 15. 10. 22 a. nr. 22. (5678)
 Plotnik, Edgar, v. a. Erastvere vallaval. 15. 3. 27 a. nr. 30. (5679)
 Harik, Johan, v. a. Vastseliina vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 180. (5680)
 Rohtov, Ignati, v. a. Peipsi vallaval. 15. 5. 23 a. nr. 156. (5681)
 Kivi, Henriette, v. a. Võru linna pol. ülemalt 20. 11. 19 a. nr. 1532. (5682)
 Nikopensius, Helene, v. a. Peri vallaval. 31. 3. 19 a. nr. 661. (5683)
 Rinne, Liisa, v. a. Võru vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 243. (5681)
 Egeert, Aliide, v. a. Aleksandri vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 507. (5685)
 Pettai, Osvald, v. a. Pindi vallav. 5. 6. 23 a. nr. 27. (5686)
 Deiken, Peeter, v. a. Misso vallaval. 3. 6. 20 a. nr. 430. (5687)
 Kahr, Jaan, v. a. Kasaritsa vallaval. 23. 12. 19 a. nr. 231. (5688)
 Toom, Rudolf, v. a. Vaabina vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 135. (5689)
 Tiik, Arnold, Miina p., v. a. Kirepi vallaval. 22. 12. 19 a. nr. 137. (5790)
 Kutsar, Aliide Anne t., v. a. Rõngu vallaval. 23. 11. 22 a. nr. 921. (5791)
 Adamson, Pauline Karli t., v. a. Luke vallaval. 3. 3. 26 a. nr. 8. (5792)
 Tuul, Johannes Jaani p., v. a. Meeri vallaval. 26. 7. 20 a. nr. 609. (5793)
 Kost, Elisabeth Jaagu t., v. a. Tartu linna pol. 2 jsk. ülemalt 5. 12. 19 a. nr. 4035. (5794)
 Joosto (Justus), Aleksander Peetri p., v. a. Palupera vallaval. 1. 2. 22 a. nr. 642. (5795)
 Leesik, Jaan Vidriku p., v. a. Rõngu vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 3702. (5796)
 Tasa, August Jaani p., v. a. Valguta vallaval. 7. 9. 20 a. nr. 504. (5797)
 Zeisik, Natalie Karli t., v. a. Pangodi vallaval. 19. 12. 23 a. nr. 31. (5798)
 Paul, Alma Jaani t., v. a. Varbola vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 64. (5799)
 Retsnik, Juhan Pettu p., v. a. Uderna vallaval. 2. 12. 20 a. nr. 684. (5800)
 Luik, Rudolf Juhani p., v. a. Kongota vallaval. 19. 2. 25 a. nr. 26.
 Adamson, Johan Jaani p., v. a. Meeri vallaval. 7. 1. 20 a. nr. 20.
 Kihulane, August Jaani p., v. a. Tartu maak. pol. ülemalt 3. 12. 19 a. nr. 1037.
 Pehk, Jaan Peetri p., v. a. Rõngu vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 4329.
 Ziegele, Nikolai Peetri p., v. a. Vaimastvere vallaval. 22. 12. 19 a. nr. 2467. (5855)
 Aus, Friedrich Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2 jsk. ülemalt 17. 7. 19 a. nr. 14744. (5856)
 Kumm, Märt Peetri p., v. a. Jõgeva vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 200. (5857)
 Peetsu, Leo Gustavi p., v. a. Kudina vallaval. 27. 3. 22 a. nr. 1627. (5858)
 Schultsenberg, Enn Jaagu p., v. a. Kudina vallaval. 31. 3. 24 a. nr. 200. (5859)
 Tamm, Jaan Jüri p., v. a. Elistvere vallaval. 5. 12. 19 a. nr. 629. (5860)
 Reimund, Rudolf Augusti p., v. a. Laeva vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 231. (5861)
 Käärt, Eduard Hansu p., v. a. Rägavere vallaval. 13. 1. 25 a. nr. 25/134134. (5862)
 Lampmann, Johan Andrese p., v. a. Laeva vallaval. 3. 6. 24 a. nr. 40. (5863)
 Käsper, Rudolf Jaani p., v. a. Saadjärve vallaval. 23. 7. 24 a. nr. 155. (5864)
 Praats (Päll), Adele Jaani t., v. a. Jõgeva vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 704. (5865)
 Kask, Leena Jüri t., v. a. Elistvere vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 174. (5866)
 Pääsukene, Amanda Jakobi t., v. a. Elistvere vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 184. (5867)
 Tammeoja, Jaan Andrese p., v. a. Sootaga vallaval. 9. 12. 24 a. nr. 218. (5868)
 Teller, Kustas Kustase p., v. a. Tallinna pol. 1 jsk. ülemalt 10. 8. 22 a. nr. 24. (5938)
 Tammermann, Elvine, v. a. Kloostre vallaval. 28. 2. 20 a. nr. 827. (5939)
 Hartmann, Juuli Hendriku t., v. a. Kloostre vallaval. 20. 2. 20 a. nr. 841. (5940)
 Grabi, Jakob Jakobi p., v. a. Kloostre vallaval. 15. 9. 20 a. nr. 1416. (5941)
 Einart, Elisabeth Ado t., v. a. Kloostre vallaval. 28. 1. 20 a. nr. 536. (5942)
 Lumiküla, Juhan, v. a. Kernu vallaval. 1919 a. (5943)
 Ader, Voldemar, v. a. Keila vallaval. 3. 5. 20 a. nr. 1735. (5944)

- Arge, August Saaretsi p., v. a. Kunda ale-
 vival. 15. 10. 21 a. nr. 416. (5928)
 Linvald, Alma Jaani t., Paadremaa val-
 laval. 21. 1. 20 a. nr. 312. (5929)
 Lustholter, Bernhard Jüri p., v. a.
 Tallinna linna pol. 2 jsk. ülemalt 15.
 11. 22 a. nr. 1589. (5930)
 Vürmann, Heinrich Juhani p., v. a.
 Kloostri vallaval. 14. 12. 22 a. nr. 1745.
 (5931)
 Puum, Juhan Hansu p., v. a. Kernu
 vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 45. (5932)
 Lintmann, Juhan Jakobi p., v. a. Var-
 bola vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 199.
 (5933)
 Veidenthal, Hans Juhani p., v. a.
 Riisepere vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 346.
 (5934)
 Baumann, Liisa Jaani t., Varbola val-
 laval. 14. 12. 19 a. nr. 151. (5935)
 Kütt, Villem Jaani p., v. a. Varbola val-
 laval. 13. 12. 19 a. nr. 124. (5936)
 Lindström, Heinrich Hansu p., v. a.
 Vihterpalu vallaval. 31. 10. 22 a. nr. 26.
 (5937)
 Lustig, Aleksander Tõnise p., v. a. Jär-
 vakandi vallaval. 7. 6. 24 a. nr. 164.
 (5913)
 Jaanberg, Liisa Karli t., v. a. Noo val-
 laval. 14. 10. 25 a. nr. 149. (5914)
 Lanksen, Jüri Hansu p., v. a. Keisa
 vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 164. (5915)
 Kiisvek, Ellen Voldemari t., v. a. Tall.
 linna pol. 3 jsk. ülemalt 21. 4. 22 a.
 nr. 15776. (5916)
 Pärling, Liisa Jaani t., v. a. Varbola
 vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 565. (5917)
 Helberg, Liisa Juhani t., v. a. Vihter-
 palu vallaval. 26. 1. 20 a. nr. 405.
 (5919)
 Einsel, Rudolf Friedrichi p., v. a. Riise-
 pere vallaval. 23. 2. 22 a. nr. 30.
 (5920)
 Jakobson, Jaan Juhani p., v. a. Kernu
 vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 688. (5921)
 Preimann, Helene Priidiku t., v. a.
 Varbola vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 477.
 (5922)
 Pann, Hans Kristjani p., v. a. Saue val-
 laval. 5. 5. 20 a. nr. 607. (5923)
 Meinvaldt, Jaan Jaani p., v. a. Riise-
 pere vallaval. 1920 a. nr. 108. (5924)
 Vuld pak, Johannes Jüri p., v. a. Laitse
 vallaval. 22. 1. 20 a. nr. 370. (5926)
 Liiva, Marie Jüri t., v. a. Raudtee pol.
 ülemalt 22. 12. 19 a. nr. 4341. (5927)
 Kuusk, Johan Toomase p., v. a. Raadi
 vallaval. 15. 9. 20 a. nr. 973. (6063)
 E v a r t, Johannes Gustavi p., v. a. Riise-
 pere vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 606.
 (5925)
 P e r v, Mart Andrese p., v. a. Luunja val-
 laval. 9. 2. 23 a. nr. 24. (6064)
 M a d i s o n, Jaan Adami p., v. a. Rasina
 vallaval. 14. 10. 21 a. nr. 51. (6065)
 T i k k, Daniel Gustavi p., v. a. Ahja val-
 laval. 27. 4. 20 a. nr. 445. (6066)
 K a n g r o, Artur Joosepi p., v. a. Haas-
 lava vallaval. 9. 9. 20 a. nr. 714. (6068)
 L u i k, Johan Jüri p., v. a. Kastre-Võnnu
 vallaval. 29. 12. 20 a. nr. 1128. (6069)
 S ü l t s, Minna-Elisabeth Rosalie t., v. a.
 Kambja vallaval. 22. 1. 22 a. nr. 6.
 (6071)
 K o m m u s a r, Kristjan Mihkli p., v. a.
 Kastre-Võnnu vallaval. 7. 9. 20 a. nr.
 1452. (6072)
 J a k o b s o n, Mart Hansu p., v. a. Tõs-
 tamaa vallaval. 5. 1. 20 a. nr. 328.
 (7464)
 G r ü n f e l d t, Sinaida Konstantini t., v. a.
 Maasi vallaval. 16. 2. 23 a. nr. 10.
 (7466)
 V a l d e n b e r g, Andrei Jaani p., v. a.
 Häädemeeste vallaval. 4. 2. 20 a. nr.
 237. (7467)
 P ä r t e l, Jüri Jüri p., v. a. Uue-Vändra
 vallaval. 12. 8. 20 a. nr. 808. (7468)
 T o n v, Johan Tõnise p., v. a. Orajõe val-
 laval. 2. 12. 19 a. nr. 124. (7469)
 T o m s o n, Aleksander Jaani p., v. a.
 Uulu vallaval. 1922 a. nr. 66. (7470)
 R e i e r, Salme Jaani t., v. a. Uue-Vändra
 vallaval. 8. 9. 21 a. nr. 1017. (7471)
 T a m m a n n, Linda, v. a. Tori vallaval.
 10. 2. 20 a. nr. 447. (7472)
 P ä ä r m a n n, Karl Mihkli p., v. a. Lelle
 vallaval. 27. 2. 23 a. nr. 29. (7473)
 V i m s o n, Villem Villemi p., v. a. Seliste
 vallaval. 1. 10. 2. 25 a. nr. 18. (7474)
 B l u m f e l d t, Hilda Aleksandri t., v. a.
 Uue-Vändra vallaval. 15. 1. 20 a. nr.
 232. (8725)
 M i i d e l, Ekaterina Jüri t., v. a. Kärü
 vallaval. 24. 12. 19 a. (8726)
 V i i d i k a s, Aliide Jaani t., v. a. Kärü
 vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 24. (8727)
 G r ü n b e r g, Valter Gustavi p., v. a. Tõs-
 tamaa vallaval. 18. 1. 20 a. nr. 538.
 (8728)
 L i b a, Peeter Jaani p., v. a. Vana-Antsla
 vallaval. 9. 1. 20 a. nr. 739. (9432)
 R e i n h o l d, Alviine Jaani t., v. a. Taheva
 vallaval. 13. 8. 21 a. nr. 671. (9433)
 V e l l n e r, Marie Karli t., v. a. Uue-Antsla
 vallaval. 20. 9. 21 a. nr. 62. (9434)